

TÖRÉSES ÉS KÉPLÉKENY SZERKEZETI ELEMKEHEZ KAPCSOLÓDÓ ÉRREND SZERKEZETEK AZ ÓBÁNYAI ÖREG-PATAK VÖLGYBEN (KELETI- MECSEK)

Ladányi Lili, Hrabovszki Ervin, Schubert Félix

Szegedi Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék, Szeged

e-mail: lili99ssu@gmail.com

Az ÉK–DNY-i irányban húzódó óbányai Öreg-patak völgyében klasszikus szerkezetföldtani módszerek alkalmazásával kíséreltük meg rekonstruálni a kibukkanó képződmények szerkezetfejlődését.

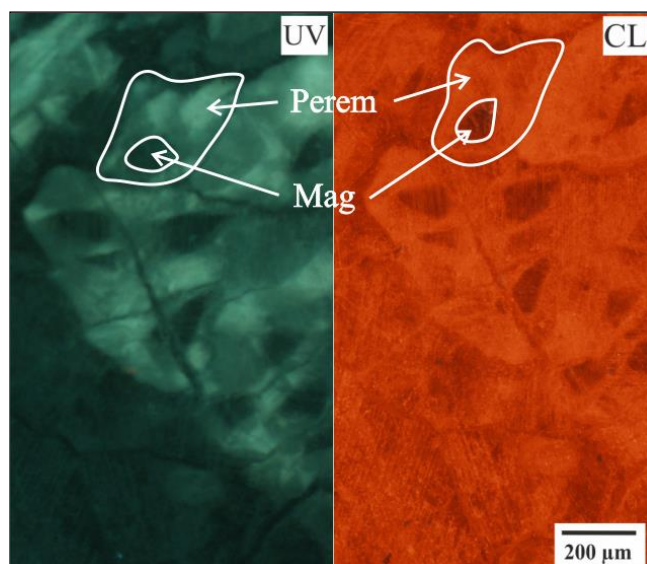
A réteglapok és törési síkok orientációja alapján egyetlen deformációs esemény két mechanizmusát mutattuk ki: egy redőződést és egy balos értelmű eltolódást. A repedésekben áramló fluidum összetétele feltehetően folyamatosan változott, amelynek hatására eltérő összetételű kalcit tölti ki azokat. A terepi felméréseink során begyűjtött kőzetmintákon makroszkópos megfigyeléseken túl polarizációs, katódlumineszcens (CL) és UV-fluoreszcens mikroszkópos, továbbá mikrotermometriai vizsgálatokat végeztünk.

Makroszkóposan három ércsoport különíthető el – zónás, homogén és breccsa erek –, amelyeket a mikroszkópos vizsgálatok eredményeként öt kalcit érgenerációba soroltunk: tömbös érgeneráció (Ca_T), mag-perem szövetű érgeneráció (Ca_{MP}), breccsa érgeneráció (Ca_{BRE}), megnyúlt-tömbös érgeneráció (Ca_{MT}) és rostos érgeneráció (Ca_{ROS}). A breccsák esetében a klasztok mérete szerint az egyes szerzők különböző breccsatípusokat különítenek el (1. ábra; Woodcock, Mort, 2008), mely értelmében a Ca_{BRE} érgenerációt további két algenerációba kategorizáltuk: mikrobreccsa és finomszemcsés breccsa (Spry, 1969). A klasztok alakja és elhelyezkedése (Jebrak, 1997) emelkedett fluidumnyomás hatására végbemenő (hidraulikus) breccsásodásra utal.

mm	Wentworth (1922)	Spry (1969)	Higgins (1971)	Laznicka (1988)
8	kavics	breccsa		(mezo-) breccsa
4	murva	finom- szemcsés breccsa		
2				mikro- breccsa
1	homok	mikro- breccsa	mikro- breccsa	
0,5				
0,25				
0,125			kata- klázit	
0,0625	kőzet- liszt			
0,03125				

1. ábra – Breccsatípusok a klasztok mérete alapján (Woodcock, Mort, 2008, módosítva)

Szénhidrogén-tartalmú fluidumzárványok kizárólag a Ca_T érgenerációban figyelhetők meg, amelyek jellemzően kétfázisúak és eltérő fluoreszcens szint mutatnak. A Ca_{MP} érgenerációt döntően mag-perem szövetű szemcsék építik fel (2. ábra), melyek peremi része egyfázisú fluidumzárványokban gazdag, míg magjuk zárványszegény.

2. ábra – Mag-perem szövetű kalcit szemcsék UV és CL felvételen. A fehér vonal a mag és a perem rész határát jelöli

Az Öreg-patak völgyében fellelhető változatos összetételű kalcit érgenerációk az orientációs adatok alapján a területen feltérképezett redőződéshez (Ca_{BRE} , Ca_T és Ca_{ROS}) és balos értelmű eltolódáshoz (Ca_{BRE}) köthetők.

Irodalomjegyzék

- Higgins, M.W. (1971): Cataclastic rocks, Geological Survey Professional Paper 687, United States Government Printing Office, Washington, 97 p.
- Jebrak, M. (1997): Ore Geology Reviews, **12**, 111–134.
- Laznicka, P. (1988): Breccias and coarse fragmentites: petrology, environments, associations, ores, Elsevier, Amsterdam, 832 p.
- Spry, A. (1969): Metamorphic Textures, Pergamon Press, Oxford, 350 p.
- Wentworth, C.K. (1922): Journal of Geology, **30**, 377–392.
- Woodcock, N.H., Mort, K. (2008): Geological Magazine, **145/3**, 435–440.